

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 (2545 : 9-10) มาตรา 27 บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และประเทศชาติ และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (2545 : 9-10) ในการจัดหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี มาตรฐาน ง. 1.1 มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะ กระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงาน เป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน และมาตรฐาน ง. 3.1 ให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติ ให้ความรู้ ภูมิปัญญา จินตนาการ และความคิดอย่างมีระบบในการออกแบบ สร้างสิ่งของเครื่องใช้ (กรมวิชาการ. 2545 ค : 19) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนวิชาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โรงเรียนสามารถเตรียมนักเรียนมุ่งไปสู่การประกอบอาชีพในท้องถิ่น ให้นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการทำงาน มีทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ มีนิสัยรักการทำงาน ปรับปรุงงานอยู่เสมอ เป็นการสร้างพื้นฐาน ไปสู่การเตรียมอาชีพในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นตนเอง เรียนรู้สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาพัฒนาชีวิตของตน ครอบครัว และสังคม ความรู้ที่ได้อาจมาจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สั่งสมและถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาแม้จะแตกต่างกันตามสภาพท้องถิ่น ก็สามารถนำความรู้ นั้น ๆ มาพัฒนาท้องถิ่น และดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพได้ (นิคม ชมภูหลง. 2545 ก : 1) ซึ่งการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำภูมิปัญญาพื้นบ้านภูมิปัญญาไทย มาสรรค์สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์จะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้

(กรมวิชาการ. 2546 : 9) ทั้งนี้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับนักเรียน และท้องถิ่น จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง นำเอาทรัพยากรในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาใช้จนสามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาตามหลักสูตร โดยเฉพาะการเรียนรู้อัตนวิสัยชุมชน กิจกรรมชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชนควรมีบทบาทสำคัญ ในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวัน (กัลยาณี ปฎิมาพรเทพ. 2541 : 29) โรงเรียนและชุมชนควรร่วมมือกันในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในลักษณะที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือ ร่วมมือ พัฒนาอาชีพ สร้างงานให้เกิดรายได้ ในการดำรงชีพ สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน (อุดม คำขาด. 2544 ก : 2) ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องร่วมมือกับบุคคลองค์กร สถาบันต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีการปรึกษาหารือกับผู้ปกครอง ผู้เรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุน ในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 13)

ผลที่เกิดขึ้นจากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนนั้น ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข มีความพอใจในผลงาน เห็นคุณค่าในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสนใจท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยเหลือครอบครัวและชุมชน ส่วนผลที่เกิดขึ้นต่อโรงเรียน พบว่า โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ชุมชนให้ความร่วมมือ เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียน และเห็นความสำคัญของผู้รู้ในท้องถิ่น แต่ในการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องการจัดทำบายศรีสู่ขวัญ ที่ผ่านมายังไม่มีใครนำมาเขียนเป็นหลักสูตรเพื่อใช้สอนอย่างเป็นระบบ เป็นเพียงทำตามแบบที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ การพัฒนารูปแบบหรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไม่มีการบันทึกหรือเขียนไว้ ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้ตรงตามความต้องการ และทรัพยากรในท้องถิ่น สามารถนำผู้รู้ในท้องถิ่นมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับเนื้อหา และพัฒนาเนื้อหา และกิจกรรมในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง และท้องถิ่นเพิ่มขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2548 : 77) ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการพัฒนารูปแบบ รูปร่าง ประโยชน์ใช้สอย ตลอดจนการนำเอาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ ให้เกิดประโยชน์ สร้างอาชีพให้กับชุมชน โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการทำบายศรีเป็นศิลปะประดิษฐ์ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีสู่ขวัญภาค งานบวช งานแต่งงาน และงานพิธีกรรมต่าง ๆ อันเป็นประเพณีที่ชาวอีสาน ได้สืบทอดจากบรรพบุรุษ สมควรอนุรักษ์พัฒนา และสืบสานวัฒนธรรมอันดีงามสืบไป

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบึงโขงหลง 02 อำเภอ บึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีผู้เข้าร่วม คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำองค์กรท้องถิ่น ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 5 โรงเรียน รวม 35 คน เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2548 ผลการสัมมนาพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกัน ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนมีการปลูกกล้วย และ ใบบักกล้วยขาย มีความต้องการให้นักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติจริงได้ เป็นการนำทรัพยากรที่มี อยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ครูสามารถนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อ หรือวัสดุ ประกอบการเรียนรู้ ประดิษฐ์ตกแต่ง คัดแปลง ประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีในชุมชนได้

อนึ่งบ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย ชุมชนมีเขตพื้นที่ ดินพรมแดนกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีอาชีพหลักคือการเกษตร ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ มีคติความเชื่อที่เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ที่ปรากฏให้เห็นได้เป็นประเพณี ที่สำคัญในปัจจุบันคือการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นการสืบทอดมาหลายชั่วคนแล้ว สืบเนื่อง มาจากความเป็นอยู่ของชุมชนในอดีต การดำรงชีวิตที่มีความรู้สึกร่วมกันกับธรรมชาติ การนำ ผลผลิตมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ประกอบกับพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่ การเพาะปลูกโดยเฉพาะต้นกล้วย เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง และภายใน หมู่บ้านได้ปลูกไว้เพื่อใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก หาได้ง่าย ราคาถูก มีความสะดวกในการนำมา ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนได้เห็นความสำคัญ ของการสืบทอด และอนุรักษ์ประเพณีการทำบายศรีสู่ขวัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การบริหาร ส่วนตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย (อำเภอบึงโขงหลง. 2543 : 3) ได้มีการ จัดการประกวดพานบายศรีสู่ขวัญของตำบลดงบัง ขึ้นในปี พ.ศ. 2543 เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนที่งดงาม และสร้างสรรค์เป็นศิลปะที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งถือเป็น ความภาคภูมิใจของชุมชนที่ได้สืบทอด และอนุรักษ์ประเพณี จนได้รับรางวัลชนะเลิศ ตาม โครงการคัดเลือกกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2543 ของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 จึงมีความสนใจที่จะนำเอาความรู้ที่ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นหลักสูตรเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนโรงเรียนบ้านดงบัง และเพื่ออนุรักษ์การทำบายศรีสู่ขวัญของชุมชนบ้านดงบัง ประกอบกับได้ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญ และประโยชน์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้เข้าใจขั้นตอน วิธีการจัดทำบายศรี ศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน จนเกิดความสนใจ ความรัก ความภาคภูมิใจ และเกิดความต้องการ ที่จะอนุรักษ์ประเพณีของชุมชนตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะอาชีพ เศรษฐกิจ ครอบครัว ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำบายศรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการทำบายศรี ก่อนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านดงบัง อำเภอบึงโขงหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 98 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดงบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอนในชั้นเรียน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตร คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 20 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

5. เนื้อหา คือ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาประกอบด้วย

5.1 ประวัติความเป็นมาของงานใบตอง

5.2 ประวัติความเป็นมาของบายศรี

5.3 คุณค่าและการอนุรักษ์บายศรี

5.4 หลักการเลือกอุปกรณ์ และเก็บรักษาวัสดุในการทำบายศรี

5.5 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำบายศรี

5.6 ขั้นตอนการทำบายศรี

5.6.1 การทำลูก การทำยอด การนำลูกบายศรีมาประกอบเป็นตัวและยอด

5.6.2 การทำชั้นหมากเบ็งจี้ การทำกรวยติดกลีบหมากเบ็งจี้

5.7 การคิดต้นทุนกำไร การทำบายศรี

5.8 การจัดนิทรรศการ และแสดงผลงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยค้นคว้าประยุกต์จากแนวคิดของนักศึกษาหลาย ๆ คนการศึกษา ด้วยการปรับรายละเอียดเนื้อหาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 51 -53)
2. หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง โครงการศึกษาที่จัดขึ้นทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน โดยมุ่งผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ เจตคติ และมีคุณธรรม โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ในที่นี้หมายถึง เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เทคโนโลยี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
3. ท้องถิ่น หมายถึง บ้านดงบัง หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 8 และ หมู่ที่ 10 ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ผู้มีความรู้และความชำนาญในการทำบายศรี ทั้งภาคความรู้ และภาคปฏิบัติ ซึ่งได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ชาวบ้านดงบัง หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 10 ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
5. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. บายศรี คือ เครื่องเซิมขวัญ หรือรับขวัญทำด้วยใบตอง รูปคล้ายกระทงซ้อนขึ้นไปเป็นชั้น ๆ เรียงจากใหญ่ขึ้นไปหาเล็กตามลำดับ เช่น 3 ชั้น 5 ชั้น 7 ชั้น และ 9 ชั้น ใช้เป็นสื่ออย่างหนึ่งในพิธีบายศรีสู่ขวัญสำหรับบ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย ในที่นี้ใช้ บายศรี 3 ชั้น
7. แบบวัดทักษะกระบวนการทำงาน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานและผลงานเรื่องการทำบายศรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและพัฒนาขึ้น
8. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบเรื่องการทำบายศรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่ผู้วิจัย ได้สร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
9. ประสิทธิภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80
80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการวัดภาคความรู้และภาคปฏิบัติระหว่างเรียน ตามเกณฑ์ ร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ตามเกณฑ์ ร้อยละ 80

10. แบบประเมินหลักสูตร หมายถึงการตรวจสอบการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

11. แบบสัมภาษณ์ หมายถึงข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

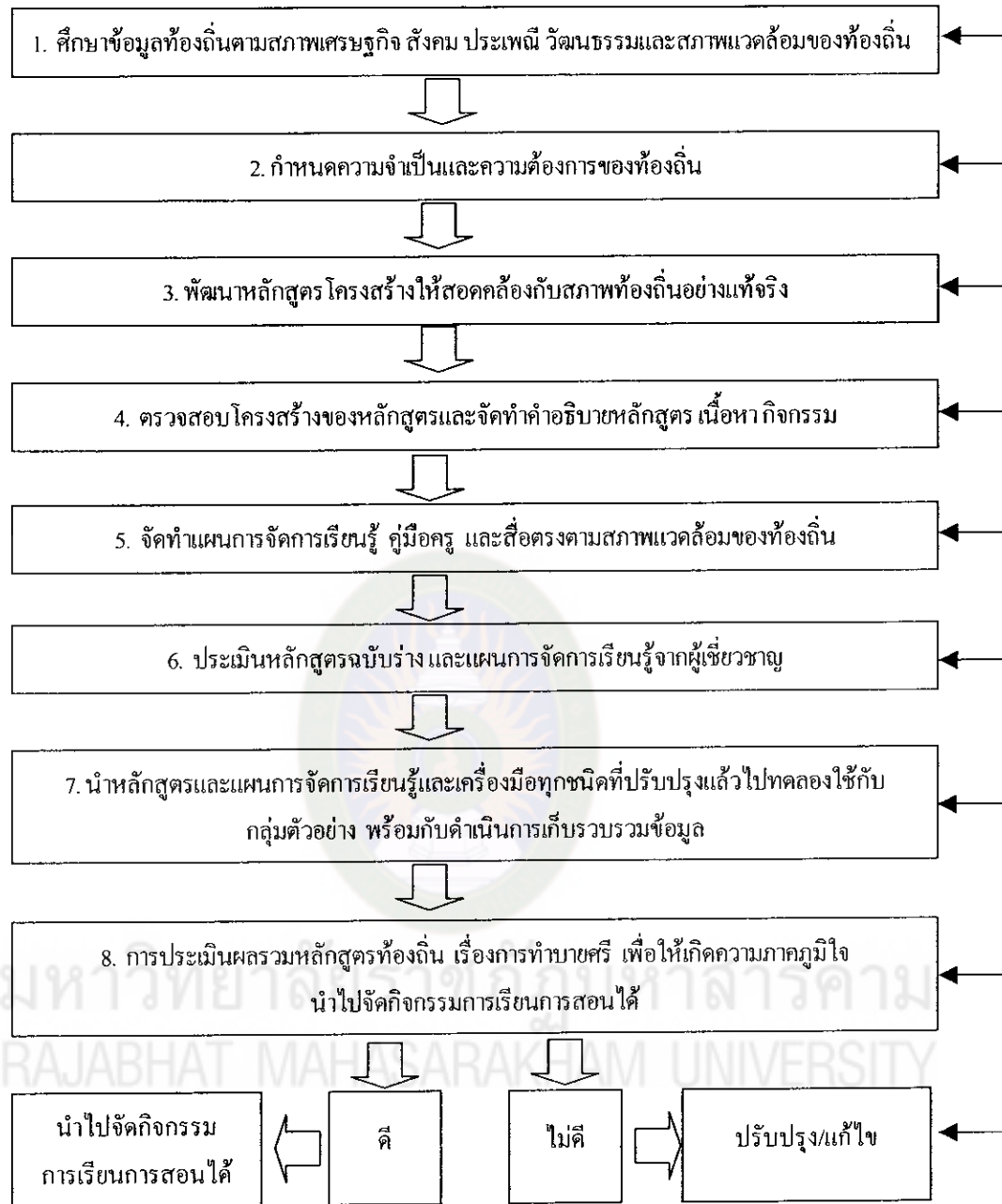
12. ความพึงพอใจ หมายถึง เจตคติหรือความชอบใจ พพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยวัดและประเมินจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. โรงเรียนได้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำบายศรี ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
2. โรงเรียนได้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการทำบายศรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. โรงเรียนได้แนวทางในการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสู่กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเกิดความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนและชุมชนเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์การปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ที่เรียน ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เหมาะสมกับกลุ่มที่สนใจเพื่อพัฒนาอาชีพในอนาคตและสร้างสรรค์ผลงานในชุมชน
5. โรงเรียนได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในเรื่องอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น
6. เป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 ข : 51 -53) เกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของ นิคม ชมภูหลง (2546 ข : 111) และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ สัจด์ อุทรนันท์ (2532 : 314-315) แล้วนำมาดัดแปลงเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตามแผนภูมิประกอบ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ที่มา : กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร ดัดแปลงจากกรมวิชาการ (2545 ข : 51-53)